

Omgevingsdienst West-Holland

Raad van State
Afdeling bestuursrechtspraak
Postbus 20019
2500EA DEN HAAG

Datum:
12 december 2013

Kenmerk:
2013140394

Contactpersoon:
A.M. Burger
A.Burger@odwh.nl

Uw referentie:
201208891/1/A4

Squitnummer:
ZH048400004 B20
Zaaknummer:
2012011978

VERZONDEN 16 DEC. 2013

Betreft: Alphen aan den Rijn Wet bodembescherming, brief naar aanleiding van
tussenuitspraak van 14 augustus 2013

Geachte voorzitter,

Bij tussenuitspraak van 14 augustus 2013, kenmerk 201208891/1/A4 heeft u ons opgedragen om het besluit van 27 juli 2012, kenmerk 2012008489, te herstellen door dat besluit alsnog toereikend te motiveren of zo nodig het besluit te wijzigen dan wel in plaats daarvan een ander besluit te nemen.

In rechtsoverweging 6 van de tussenuitspraak draagt u ons op om met inachtneming van overweging 5.3 vast te stellen of in dit geval het huidige dan wel voorgenomen gebruik van de bodem of de mogelijke verspreiding van de verontreiniging leidt tot zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is. In het hiernavolgende voldoen wij aan die opdracht, en motiveren wij waarom in dit geval de geconstateerde verspreidingsrisico's van de verontreiniging leiden tot zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is.

Ingevolge artikel 37 lid 1 van de Wet bodembescherming (Wbb) stellen gedeputeerde staten in een beschikking als bedoeld in artikel 29, eerste lid, van die wet, waarbij zij vaststellen dat er sprake is van een geval van ernstige verontreiniging, tevens vast of het huidige dan wel voorgenomen gebruik van de bodem of de mogelijke verspreiding van de verontreiniging leiden tot zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is. In de memorie van toelichting bij het huidige artikel 37 lid 1 Wbb is aangegeven dat ook de mogelijke verspreiding van de verontreiniging op zichzelf – zonder dat ook het huidige dan wel voorgenomen gebruik van de bodem in de overweging dienen te worden betrokken – risico's kan opleveren die tot spoedige sanering nopen. Aan de verspreiding via het grondwater kunnen bijvoorbeeld risico's kleven voor de gebruikers van dit water. Vervolgens volgt uit de memorie van toelichting dat het bevoegd gezag voor het vaststellen van de risico's toepassing geeft aan een door het Rijk ontwikkelde systematiek (zie Kamerstukken II, vergaderjaar 2003-2004, 29 462, nr. 3, blz. 27).

Telefoon 071-4083100
Fax 071-4083101
www.odwh.nl

Correspondentieadres:
Postbus 159
2300 AD Leiden

Bezoekadres:
Schipholweg 128
2316 XD Leiden

Datum:
12 december 2013

Kenmerk:
2013140394

De door het Rijk ontwikkelde systematiek ten behoeve van het vaststellen van de vorenbedoelde risico's is sinds 2006 vastgelegd in de Circulaire bodemsanering. Ten tijde van het nemen van het besluit van 27 juli 2012 was de uitwerking van het milieuhygiënische saneringscriterium, waarmee wordt vastgesteld of een spoedige sanering noodzakelijk is wegens risico's voor mens, plant of dier, opgenomen in de Circulaire bodemsanering 2009 zoals gewijzigd op 3 april 2012 (Stcrt. 2012, 6563).

Bij de vaststelling of spoedige sanering noodzakelijk is, hebben wij voornoemde Circulaire toegepast. Op grond van de Circulaire vindt de vaststelling van de spoed plaats op basis van een risicobeoordeling in drie stappen (blz. 5-6 Circulaire).

Het doel van *stap 1* is vast te stellen of sprake is van een geval van ernstige verontreiniging (blz. 6 Circulaire). Ter plaatste van de percelen aan de Prins Bernhardlaan 1 te Alphen aan den Rijn is sprake van een geval van ernstige verontreiniging. Green Development B.V. bestrijdt de aanwezigheid van een dergelijk geval van ernstige verontreiniging in de voorliggende situatie niet.

Indien er sprake is van een geval van ernstige verontreiniging, volgt op grond van de Circulaire altijd *stap 2*: het uitvoeren van een standaard risicobeoordeling. Volgens *stap 2* wordt een standaard risicobeoordeling uitgevoerd om vast te stellen of sprake is van onaanvaardbare risico's voor mens, plant of dier.

Er wordt bij de standaardrisicobeoordeling onderscheid gemaakt in risico's voor de mens, risico's voor het ecosysteem en risico's van verspreiding van de verontreiniging (blz. 6 Circulaire). Dat laatste is in dit geval relevant.

Er is op grond van de Circulaire sprake van onaanvaardbare risico's van verspreiding van verontreiniging indien:

1. het gebruik van de bodem door mens of ecosysteem wordt bedreigd, en/of
2. indien er sprake is van een onbeheersbare situatie waardoor de omvang van de verontreiniging in de bodem toeneemt of kan toenemen.

Er is vervolgens sprake van een onbeheersbare situatie indien:

1. er een drijfslag aanwezig is;
2. er een zaklaag aanwezig is;
3. de verspreiding heeft geleid tot een grote grondwaterverontreiniging en de verspreiding nog steeds plaatsvindt (blz. 30 Circulaire).

Ter plaatse van de percelen aan de Prins Bernhardlaan 1 te Alphen aan den Rijn is sprake van een onbeheersbare situatie aangezien er a) een zaklaag aanwezig is en b) de verspreiding heeft geleid tot een grote grondwaterverontreiniging en de verspreiding overigens nog steeds plaatsvindt.

Ad. a) aanwezigheid zaklaag

Op grond van de Circulaire moet ervan uit worden gegaan dat indien er een zaklaag aanwezig is, deze zaklaag zich (verticaal) in de bodem kan verplaatsen en daardoor een onbeheersbare situatie veroorzaakt (blz. 31 Circulaire).

Zoals wij in ons besluit van 27 juli 2012 reeds hebben aangegeven is er sprake van een onbeheersbare situatie ten gevolge van de verontreiniging met thiocynaat vanuit de zaklaag naar het diepere grondwater. Uit het Actualiserend en nader bodemonderzoek van Oranjewoud B.V. van 30 december 2011 blijkt dat er zulke sterke verontreinigingen van thiocynaat zijn aangetroffen bij het zuiverhuis, dat ervan uit gegaan kan worden dat het zuiverhuis de bron van verontreiniging is. Vanuit de bronzone zal gedurende langere tijd verspreiding van verontreinigende stoffen naar het omliggende grondwater optreden. Aangezien het diepere grondwater sterk verontreinigd blijkt te zijn met thiocynaat, moet worden aangenomen dat er sprake is van verticale verspreiding.

Er is derhalve sprake van een zaklaag waardoor de omvang van de verontreiniging is toegenomen.

Ad. b) grote grondwaterverontreiniging die zich nog steeds verspreidt

Er is verder sprake van een onbeheersbare situatie indien ten gevolge van verspreiding van verontreiniging in het grondwater het bodemvolume dat wordt ingesloten door de interventiewaarde contour in het grondwater groter is dan 6.000 m^3 (blz. 31 Circulaire). Pluimen met één of meer stoffen in een gehalte boven de interventiewaarde die een bodemvolume beslaan dat groter is dan 6.000 m^3 vormen een onacceptabel risico voor de kwaliteit en de gebruiksmogelijkheden van het Nederlandse grondwaterreservoir. Dergelijke grootschalige grondwaterverontreinigingen tasten de functionele eigenschappen van het grondwater voor mens, plant en dier ernstig aan.

Omdat ervan uit moet worden gegaan dat deze verontreinigingen zich blijven verspreiden, vormen zij – al dan niet op termijn – een risico voor mens, plant of dier. Het kan voorkomen dat een dergelijke grootschalige grondwaterverontreiniging niet ter plaatse van de locatie waar die verontreiniging aanwezig is een direct risico vormt voor mens, plant of dier, maar vast staat dat een dergelijke verontreiniging zich dusdanig verspreidt dat deze verontreiniging op termijn elders een gevaar oplevert voor mens, plant of dier.

Vanwege het feit dat dergelijke grootschalige grondwaterverontreinigingen de grootste bedreiging van het Nederlandse grondwaterreservoir vormen, is het daarnaast ook gezien de Kaderrichtlijn Water en de Grondwaterrichtlijn noodzakelijk dat een afname van verspreiding van grondwaterverontreiniging wordt bereikt.

Uit het Actualiserend en nader bodemonderzoek van Oranjewoud B.V. van 30 december 2011 blijkt dat het bodemvolume dat wordt ingesloten door de interventiewaarde contour in het onderhavige geval in het grondwater groter is dan 6.000 m^3 , namelijk 17.000 m^3 (zie blz. 47).

Datum:
12 december 2013

Kenmerk:
2013140394

Aangezien in dit geval 17.000 m³ volume grondwater boven de interventiewaarde is verontreinigd, is er sprake van onaanvaardbare risico's van verspreiding en derhalve van risico's voor mens, plant of dier.

Tot slot kan in het kader van de risicobeoordeling *stap 3* worden uitgevoerd als uit *stap 2* blijkt dat er sprake is van onaanvaardbare risico's, maar er aanleiding bestaat om te verwachten dat een meer specifieke risicobeoordeling tot een andere conclusie leidt.

Ad. a) aanwezigheid zaklaag

Indien een zaklaag aanwezig is, wordt in de standaard risicobeoordeling van *stap 2* aangenomen dat sprake is van een onbeheersbare situatie. Er is in het onderhavige geval niet aannemelijk gemaakt dat zich binnen de gebruikszone van de bodem geen zaklaag bevindt of dat de diepte van de gebruikszone die is gekozen in *stap 2* niet van toepassing is op dit geval. Er is ook anderszins niet aangetoond dat er geen sprake is van een onbeheersbare situatie, zodat ervan uit moet worden gegaan dat de ter plaatse van de percelen aan de Prins Bernhardlaan 1 te Alphen aan den Rijn aanwezige zaklaag een onbeheersbare situatie veroorzaakt (blz. 33 Circulaire).

Ad. b) grote grondwaterverontreiniging die zich nog steeds verspreidt

In *stap 3* kan worden aangetoond dat ondanks het feit dat het bodemvolume met daarin verontreinigd grondwater met één of meer stoffen in gehalten boven de interventiewaarde groter is dan 6.000 m³, er jaarlijks niet meer dan 1.000 m³ bodemvolume extra verontreinigd raakt met grondwater dat één of meer stoffen bevat in gehalten boven de interventiewaarden (blz. 33 Circulaire).

Ten overvloede hebben wij door BK bodem een modelmatige berekening laten uitvoeren naar de jaarlijkse volumetoename (bijlage 1). Uit deze berekening blijkt dat er jaarlijks circa 2.000 m³ bodemvolume extra verontreinigd raakt met grondwater dat één of meer stoffen bevat in gehalten boven de interventiewaarden. Er vindt in de onderhavige situatie dus nog steeds aanzienlijke verspreiding plaats, hetgeen – op enig moment in de toekomst – leidt tot onaanvaardbare risico's voor mens, plant of dier. De initiatiefnemer heeft niet door middel van een *stap 3* onderzoek aangetoond dat er sprake is van een verspreiding van minder dan 1.000 m³.

In dit verband is van belang dat artikel 37 lid 1 Wbb niet vereist dat er sprake is van actuele c.q. directe risico's, maar zich tevens richt op het toekomstig gebruik van de bodem c.q. toekomstige risico's. Aangezien de ter plaatse van de percelen aan de Prins Bernhardlaan 1 te Alphen aan den Rijn aanwezige ernstige verontreiniging moet worden aangemerkt als een grootschalige grondwaterverontreiniging die zich ook nog eens met meer dan 1.000 m³ per jaar verspreidt, staat vast dat deze verontreiniging op termijn een gevaar oplevert voor mens, plant of dier.

Gezien het voorgaande zijn wij van oordeel dat, vanwege de omvang van de verontreiniging en de mate waarin deze zich verspreidt, de ter plaatse van de percelen aan de Prins Bernhardlaan 1 te Alphen aan den Rijn aanwezige ernstige verontreiniging risico's oplevert voor mens, plant of dier.

Omgevingsdienst West-Holland

Datum:
12 december 2013

Kenmerk:
2013140394

Wij gaan ervan uit met deze brief ons besluit van 27 juli 2012 (alsnog) toereikend gemotiveerd te hebben.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

W. Jansen
hoofd afdeling Bodem

Bijlage 1:
Modelmatige berekening jaarlijkse volumetoename tbv stap 3 Sanscrit van BK bodem

MODELMATIGE BEREKENING JAARLIJKSE VOLUMETOENAME T.B.V. STAP 3 VAN SANSCRIT

Projectnummer:	133654
Locatie:	Prins Bernhardlaan 1 in Alphen aan den Rijn

Gegevens afkomstig van de rapportage "Saneringsplan voormalige gasfabriek Prins Bemhardlaan 1 te Alphen aan de Rijn", Oranjewoud, projectnr. 234198-2, dec. 2012:

Retardatiefactor thiocyaan (Rf) =	4	
Verhang (l), m/km =	2,5	(op basis van peilbuis 1006)
k-waarde, m/dag =	4	(op basis van peilbuis 1006)
Watergehalte/porositeit (p), m ³ /m ³ =	0,25	
Dikte verontreinigde laag (D), m =	6	
Breedte verontreinigingsfront (L), m =	90	(uitgaande van westelijke, noordelijke en oostelijke stromingsrichting in 1e watervoerend pakket)

Contactoppervlak (Sopp), m ² =	D x L
540	6 x 90

Stromingssnelheid (Vstr), m/jaar = (k-waarde x l (verhang) x 0,365) / p
14,4 4 2,5 0,365 0,25

Δ volume (m ³ / jaar) = (Sopp / Rf) x Vstr
1940 540 4 14,4

De jaarlijkse volumetoename bedraagt circa **2.000** m³.

holding
ruimte & milieu
asbest
grondlogistiek
civiele techniek
opleidingen
arbo & veiligheid
legionella
milieuprojecten
handhaving
bodem
waterbeheer
geluid & trillingen
caribbean

